

ἡδυνάμεθα νὰ προσείπωμεν ὅτι, ἂν οἱ Ἐπιδαύριοι ᾔθελον νὰ θέσωσιν ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῶν τοιοῦτους τύπους, δύο θὰ ἦσαν τὰ οἰκοδομήματα ἐκεῖνα ἅτινα θὰ ἐξέλεγον: Ὁ περίφημος ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τὴν ἱερότητα αὐτοῦ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἡ μοναδικὴ διὰ τὸ σχῆμα καὶ ἀρχιτεκτονικὸν αὐτῆς κάλλος Θόλος τοῦ Πολυκλείτου, ἣν ὁ Πausanias καλεῖ θεὰς ἀξίαν. Δὲν προσθέτω εἰς ταῦτα καὶ τὸ λαμπρὸν θέατρον, διότι ἐφημίζετο μὲν δικαίως τοῦτο διὰ τὴν ἁρμονίαν καὶ κάλλος αὐτοῦ, ὑπέρει δὲ ὡς πρὸς μὲν τὸ μέγεθος τοῦ ἐν Μεγαλοπόλει θεάτρου, ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀρχαιότητα καὶ δόξαν τοῦ ἐν Ἀθήναις Διονυσιακοῦ

Εἰκ. 3. Ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπὶ νομίσματος τῆς Ἐλιδεύρου.

θεάτρου τοῦ προτύπου πάντων τῶν ἀρχαίων θεάτρων, ἐφ' ᾧ δικαίως μεγαλυνχοῦντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔθεσαν αὐτὸ ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῶν.

Πράγματι δὲ τοῦτο συμβαίνει. Ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς Ἱερᾶς Ἐπιδάουρου εὐρίσκομεν ὅ,τι ἀνεμένομεν, τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τὴν Θόλον τοῦ Πολυκλείτου.

Ὁ πρῶτος ἀνεγνωρίσθη ἤδη ὑπὸ τῶν νομισματολόγων καὶ ἀρχαιολόγων. Ἐπὶ νομισμάτων δηλαδὴ Ἀν-

τωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς¹, κοπέντων ἐν Ἐπιδάουρῳ μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς **ΙΕΡΑΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ** (εἰκ. 3), βλέπομεν ναόν, ἐν ᾧ ἄγαλμα μέγα Ἀσκληπιοῦ, καθημένου ἐπὶ θρόνου. Ὅτι ὁ ναὸς οὗτος εἶναι ὁ ἐν τῷ Ἱερῷ μέγας ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀποδεικνύει ἀσφαλῶς τὸ ἐν αὐτῷ ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον συμφωνεῖ μέχρι τῶν ἐλαχίστων πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Πausanias περιγραφὴν τοῦ ἐν τῷ ναῷ τούτῳ χρυσελεφαντίνου ἀγάλματος, ἔργου Θρασυμήδους τοῦ Παρίου, «κάθεται δὲ ἐπὶ θρόνου βακτηρίαν κρατῶν, τὴν δ' ἐτέραν τῶν χειρῶν ὑπὲρ κεφαλῆς ἔχει τοῦ δράκοντος καὶ οἱ καὶ κύων παρακατακείμενος πεποίηται»².

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐπὶ τοῦ νομίσματος δὲν φαίνεται καὶ ὁ κύων, ἀλλ'

¹ Sestini, *Descriz. del Mus. Fontana*, p. 67 N° 1. Tab. III fig. 2 = Mionnet *Suppl.* IV, 261, 154 — *British Museum Catalog. Peloponnesus* 159, 29, pl. XXIX, 22 = Imhoof-Blumer καὶ Percy-Gardner *A Numismatic Commentary on Pausanias*, p. 43, 2, pl. L. v.

² Πausanias B', 27, 2.